

RTU studiju kurss "Nodokļu kontrole un riski"

22000 Inženierekonomikas un vadības fakultāte

Vispārējā informācija

Kods	IV0366
Nosaukums	Nodokļu kontrole un riski
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles; Brīvās izvēles
Atbildīgais mācībspēks	Māris Jurušs - Doktors, Asociētais profesors
Mācībspēks	Andželika Vilks - Vieslektors Justīna Hudenko - Doktors, Asociētais profesors
Apjoms daļās un kredītpunktos	2 daļas, 8.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV, EN
Anotācija	Studiju kursa ietvaros studenti apgūst zināšanas par nodokļu kontroles būtību un nodokļu riskiem. Studiju kurss ietver jautājumus par nodokļu auditu, audita stratēģiju un plānošanu, tematiskām pārbaudēm, kā arī par citiem kontroles veidiem. Studiju kurss sniedz priekšstatu par kontroles veidiem un ar nodokļu kontroli saistītiem riskiem, kā arī par risku efektīvu vadību. Studenti tiek iepazīstināti ar audita metodiku un pamatprincipiem, tematiskām pārbaudēm, to metodiku un pamatprincipiem, starptautiskiem nodokļu kontroles aspektiem, nodokļu kontroles procedūru tiesisko reglamentējumu, darbību secīgumu. Studiju apskatīti vispārējie risku jautājumi, nodokļu risku identifikācijas un novēršanas aspekti, nodokļu atbildība, izvairīšanās no nodokļiem, to novēršana, nodokļu riski uzņēmējdarbībā. Aplūkotas ES un EASO vadlīnijas nodokļu administrācijas labas pārvaldības un nodokļu risku vadības nodrošināšanai.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Studiju kursa mērķis ir sniegt studentiem nepieciešamās kompetences nodokļu risku pārvaldībā, kā arī nodokļu kontroles plānošanā un organizēšanā. Studiju kursa uzdevumi ir: 1) iemācīt studentiem identificēt nodokļu riskus, veikt atlasītu un izvēlētiem nodokļu risku pārvaldības pasākumus atbilstoši riska faktoriem; 2) veicināt izpratni par nodokļu risku pārvaldību nodokļu maksātāju un nodokļu administrāciju vajadzībām; 3) iepazīstināt studentus ES un EASO iniciatīvām nodokļu administrācijas labas pārvaldības un nodokļu risku vadības nodrošināšanai; 4) sniegt bāzes zināšanas par nodokļu kontroles mehānismu un nodokļu administrēšanas jautājumiem; 5) iepazīstināt ar nodokļu kontroles sistēmu Latvijā un ārvalstīs; 6) palīdzēt studentiem izprast nodokļu kontroles ietekmi uz uzņēmējdarbību; 7) sniegt zināšanas par nodokļu kontroles veidiem, procesu; 8) attīstīt spējas pieņemt nepieciešamos administratīvos lēmumus atkarībā no nodokļa veida, objektiem, maksāšanas kārtības.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Katrā no tematiem paredzētas praktiskās nodarbības, kuru laikā notiek uzdevumu un situāciju risināšana. Students veic individuālu patstāvīgo darbu izvēlētajā tēmā, analizējot situāciju un sagatavojot atbilstošas tēzes. Mācībspēkam ir konsultējoša loma teorijas apguvē un praktisko darbu vadīšanā. Studenti patstāvīgi apgūst teorētisko materiālu: mācību materiālu, nodokļu jautājumus regulējošos likumus un normatīvos aktus, speciālo literatūru. Studenti patstāvīgi analizē un novērtē situācijas, piedalās diskusijās.

Literatūra	<p>Obligātā: / Obligatory: Khwaja, M., Awasthi, R., & Loeprick, J. . Risk-Based Tax Audits (Directions in Development - General). http://primolatvija.hosted.exlibrisgroup.com/permalink/f/14e486/TN_cdi_proquest_ebookcentral_EBC727534 Herndon: World Bank Publications, 2011 Alink, Matthijs. Handbook on tax administration / Matthijs Alink, Victor van Kommer. Amsterdam : IBDF, c2011., xxiv,670 lpp. : il.</p> <p>Andrējeva, Valentīna., Valsts ieņēmumu teorijas pamati : mācību grāmata /V. Andrējeva, K. Ketners ; Rīgas Tehniskā universitāte. Inženierekonomikas fakultāte. Starptautisko ekonomisko sakaru un muitas institūts. Muitas un nodokļu katedra. Rīga : RTU Izdevniecība, 2008., 440 lpp. : il. ; 21 cm.</p> <p>Papildu: / Additional: Administratīvo pārkāpumu tiesības : administratīvās atbildības likuma skaidrojumi /autoru kolektīvs E. Danovska un G. Kūtra zinātniskajā redakcijā ; juridiskā redaktore Signe Terihova ; priekšvārds: Edvīns Danovskis, Gunārs Kūtris ; mākslinieciskais noformējums: Marina Selunskā., 637 lpp. ; 22 cm</p> <p>OECD. Tax Administration 2021: Comparative Information on OECD and other Advanced and Emerging Economies https://www.oecd-ilibrary.org/taxation/tax-administration-2021_cef472b9-en Paris, 2021 OECD. Joint Audit 2019-Enhancing Tax Co-operation and Improving Tax Certainty: Forum on Tax Administration. OECD Publishing, 2019 OECD. The Changing Tax Compliance Environment and the Role of Audit https://doi.org/https://doi.org/10.1787/17bfa30d-e OECD Publishing, Paris, 2019 Valsts ieņēmumu dienests. Nodokļu kontrole www.vid.gov.lv Jurušs, Māris., Nodokļi : mācību grāmata /Māris Jurušs ; recenzenti: Dr.oec. Artūrs Kodoliņš, Dr.oec. Alberts Zvejnieks, Dr.oec. Jānis Ēriks Niedrītis, Dr.sc.ing. Vaira Gromule ; literārā redaktore Rūta Lapsa ; vāka dizains: Paula Lore ; Rīgas Tehniskā universitāte., 1 tiešsaistes resurss (177 lp.) : diagrammas, ilustrācijas, shēmas, tabulas ; 3,24 MB</p> <p>Nagle, I., Ulmane, I., Sutova, A., Bergmanis, B., Juruss, M., & Hudenko, J. . The Prevalence and Motivation of the Undeclared Employment in Latvia. Technium Soc. Sci. J., 2020 11, 148. Hudenko, Justīna., Ēnu ekonomikas apkarošana Latvijā : [par RTU studentu Ievas Nagles, Ilvijas Ulmanes, Aleksandras Šutovas un Bruno Bergmaņa projektu : universitātes Muitas un nodokļu katedras pasniedzēju saruna]/ Justīna Hudenko, Māris Jurušs Jurušs, M., Šmite-Roķe, B., Zēna-Zēmane, D., Celmiņa, M., & Pole. Possible options for ensuring of tax compliance In 11th International Scientific Conference „Business and Management 2020 “. Vilnius, 2020 Jurušs, Māris., Nodokļu plānošana Latvijā un starptautiskā vidē : mācību grāmata /Māris Jurušs ; recenzente Dace Pelēkā ; literārā redaktore Rūta Lapsa ; vāka dizains: Paula Lore ; Rīgas Tehniskā universitāte., 205 lpp. : shēmas, tabulas ; 25 cm</p> <p>Latvijas Republikas Valsts kontrole. Vai iekšējās reorganizācijas Valsts ieņēmumu dienestā tika veiktas efektīvi?: Revīzijas ziņojums Rīga, 2015 Dom, Roel; Custers, Anna; Davenport, Stephen R.; Prichard, Wilson.. Innovations in Tax Compliance : Building Trust, Navigating Politics, and Tailoring Reform. https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/36946 Washington, DC: World Bank, 2022 Tax risk management : from risk to opportunity /edited by Anuschka Bakker and Sander Kloosterhof. Amsterdam, The Netherlands : IBFD, c2010., xxii, 482 lpp. : il. ; 23 cm.</p> <p>Frunza, Marius-Cristian. Value added tax fraud / by Marius-Cristian Frunza., xii, 320 lpp. : ilustrācijas ; 24 cm.</p> <p>Tofan, Mihaela., Tax avoidance and European law : redesigning sovereignty through multilateral regulation /Mihaela Tofan., [6], 125 lpp. : ilustrācijas ; 23 cm.</p> <p>Iekšējo Auditoru Institūts. Risku vadības ieviešanas rokasgrāmata https://www.fm.gov.lv/lv/risku-vadibas-ieviesanas-rokasgramata Finanšu ministrija, 2023</p>
Nepieciešamās priekšzināšanas	Vispārējās zināšanas par ekonomiku, nodokļiem.

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienes studijas		Nepilna laika neklātienes studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
Nodokļu administrēšanas principi. Nodokļu un muitas administrācijas organizācija, tiesības, pienākumi, sadarbība. Starptautisko darījumu kontrole. Nodokļu administrācijas loma ilgspejīgā valsts attīstībā.	20	20	4	36
Nodokļu kontroles principi, procedūras, plānošana, metodoloģija, taktika. Nodokļu revīzija (audits). Datu atbilstības pārbaude. Informācijas avoti un lēmumi.	24	24	6	42
Latvijas administratīvā procesa sistēma. Administratīvo pārkāpumu sodu sistēma. Nodokļu parādu pārvaldība.	16	16	2	30
Risks un risku vadības būtība. Riska cēloņi (PESTLE analīze). Starptautiskie standarti un regulējums Izvairīšanās no nodokļiem. Nodokļu atbildība.	20	20	4	36
Nodokļu risku vadība uzņēmējdarbībā: Tipiskie riski. Nodokļu risku vadība dažādos procesos un darījumos. Padziļinātās sadarbības programma (baltais saraksts).	20	20	4	36
Nodokļu risku vadība nodokļu kontroles procesā: Pamatprincipi. Segmentācija. Risku vadības sistēmas. Cīņa ar noziedzīgo līdzekļu legalizāciju. Korupcijas un citi riski.	20	20	4	36
Kopā:	120	120	24	216

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
Izprot nodokļu administrācijas funkcijas, tiesības, pienākumus un tās lomu ilgspejīgā valsts attīstībā, spēj prognozēt un pamatot iespējamu nodokļu administrācijas rīcību un apelācijas kārtību. Prot aprēķināt soda naudas, nokavējuma naudas apmērus nokavētiem nodokļu maksājumiem.	Aktivitāte seminārā/lekcijā. Starppārbaudījums (tests). Eksāmens.
Pārzina nodokļu kontroles principus, likuma "Par nodokļiem un nodevām", likuma "Par Valsts ieņēmumu dienestu" un Administratīvo pārkāpumu kodeksa tiesību normas un spēj tos piemērot praksē.	Aktivitāte seminārā/lekcijā. Starppārbaudījums (tests). Eksāmens.
Pārzina nodokļu kontroles vietu nodokļu administrēšanas procesā, nodokļu administrācijas ierēdņu tiesības un pienākumus, vispārējo nodokļu maksāšanas saistību izpildes procesu un spēj pieņemt lēmumus attiecībā uz procesa subjektiem.	Patstāvīgais darbs.
Pārzina nodokļu audita procesu, metodiku un pamatprincipus un spēj izvēlēties informācijas avotus, plānot nodokļu audita procesu un pārbaudes gaitu, sastādīt lēmumprojektu un audita (revīzijas) aktu.	Patstāvīgais darbs.
Pārzina nodokļu kontroles pārbažu veidus un procesus, spēj izvēlēties informācijas avotus, veikt pārbaudes un sagatavot lēmumprojektu.	Patstāvīgais darbs.
Spēj sagatavot vai pārbaudīt pieteikuma projektu nodokļu samaksas termiņa pagarināšanai, atlikšanai vai vienošanās noslēgšanai ar nodokļu administrāciju.	Patstāvīgais darbs.
Pārzina administratīvo pārkāpumu sodīšanas kārtību un procedūras, lēmumu pārsūdzēšanas un apstrīdēšanas kārtību administratīvo pārkāpumu lietās un spēj sagatavot lēmumprojektu.	Aktivitāte seminārā/lekcijā. Eksāmens.
Pārzina Latvijas administratīvā procesa sistēmu, kopsakarības ar nodokļu tiesību sistēmu, spēj sastādīt sūdzību nodokļu kontroles lietā un analizēt lēmuma sekas komercdarbībā.	Aktivitāte seminārā/lekcijā. Eksāmens.
Izprot nodokļu risku pārvaldības būtību, pārzina ES un EASO vadlīnijas nodokļu risku pārvaldībā.	Aktivitāte seminārā/lekcijā. Eksāmens.
Spēj identificēt nodokļu riskus un novērtēt nodokļu risku ietekmi.	Patstāvīgais darbs.
Spēj aprakstīt kādu aktuālu nodokļa piemērošanas problēmu un spēj dod savus priekšlikumus kontroles, piemērošanas uzlabošanai.	Patstāvīgais darbs.
Spēj pārvaldīt noziedzīgi iegūto līdzekļu legalizācijas riskus, korupcijas riskus un citus ar nodokļu jomu saistītos riskus.	Aktivitāte seminārā/lekcijā. Starppārbaudījums (tests). Eksāmens.

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Aktivitāte seminārā/lekcijā	30
Patstāvīgais darbs	20
Starppārbaudījumi (testi)	20
Eksāmens	30
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi			Brīvās izvēles pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	4.0	40.0	20.0	0.0		*			*	
2.	4.0	40.0	20.0	0.0		*				*